اخبار

رسوایی جنسی سفیر تل‌آویو در مغرب

شبکه صهیونیستی «کان» اعلام کرد تل آویو یک سال است که در جریان فساد جنسی سفیر خود در مغرب قرار دارد. به گزارش فارس، بر مبنای اطلاعاتی که این شبکه صهیونیستی فاش کرده، اتهام دیوید گوورین، سفیر رژیم صهیونیستی در مغرب که موجب شده او به تل آویو فراخوانده شود، تنها فساد جنسی نیست. بنا بر این گزارش وزارت خارجه رژیم صهیونیستی اعلام کرده، گزارش‌هایی درباره ناپدید شدن یا سرقت یک «هدیه گرانبها» دریافت کرده است که دیوان پادشاهی مغرب آنها را به دفتر دیپلماتیک رژیم صهیونیستی در سالروز اشغال فلسطین اهدا کرده بوده است. در این گزارش همچنین اشاره شده است که دعواهایی نیز میان گوورین و افسر مسئول امنیت هیأت دیپلماتیک تل آویو در رباط رخ داده که وزارت خارجه رژیم صهیونیستی در حال تحقیق در این باره است.

کابینه تراس، بدون مردان سفید پوست رده بالا

کابینه نخست‌وزیر جدید بریتانیا اولین کابینه تاریخ این کشور بدون حضور مردان سفیدپوست در رده‌های بالای وزارتی خواهد بود. به گزارش شفقنا به نقل از رویترز، در کابینه لیز تراس، قرار است، کواسی کوارتنگ که والدینش در دهه ۱۹۶۰ از غنا آمده بودند، به عنوان اولین وزیر دارایی سیاه پوست فعالیت کند. این در حالی است که جیمز کلورلی که مادرش اهل سیرالئون و پدرش سفیدپوست است، اولین وزیر خارجه سیاه پوست خواهد بود. او که در کودکی مورد آزار و اذیت قرار گرفته، پیشتر گفته بود حزب باید برای جذب رأی‌دهندگان سیاهپوست بیشتر تلاش کند. در کابینه تراس، سوئلا براورمن نیز که والدینش شش دهه پیش از کنیا و موریس به بریتانیا آمدند، بر کرسی وزارت کشور خواهد نشست.

روسیه: اوکراین نیروگاه هسته‌ای را بمباران کرد

وزارت دفاع روسیه، نیروهای اوکراینی را به بمباران دوباره نیروگاه زاپوریژیا متهم کرد. به گزارش خبرگزاری صدا و سیما به نقل از خبرگزاری فرانسه، وزارت دفاع روسیه با انتشار پیامی در شبکه اجتماعی تلگرام اعلام کرد: «طی روز سه شنبه، نیروهای مسلح اوکراین، ۱۵ بار به سوی شهر انرگودار و منطقه نیروگاه اتمی زاپوریژیا با توپخانه شلیک کردند». این در حالی است که ایسنا به نقل از آرتی خبر داده است، دیروز آژانس بین‌المللی انرژی اتمی خواستار توقف فوری حملات به اطراف نیروگاه اتمی زاپوریژیا در اوکراین شد. آژانس در مورد وضعیت اوکراین از نام بردن مقصرانی که تأسیسات تحت کنترل روسیه را هدف قرار داده بودند، خودداری و تنها تأکید کرده است: «هر گونه فعالیت نظامی - مانند گلوله باران - در داخل یا در مجاورت یک تأسیسات هسته‌ای، پتانسیل ایجاد پیامدهای رادیولوژیکی غیرقابل قبول را دارد. زیرا هفت ستون ایمنی هسته‌ای در سایت به خطر افتاده است.»

دورنما

گلوبال تایمز (چین)

ولادیمیر پوتین یک روز مانده به آخرین روز از رزمایش ووستوک ۲۰۲۲ از نیروهای رزمی در این رزمایش بازدید کرد. در رزمایش ووستوک ۲۰۲۲ نیروهای رزمی چین و هند نیز در کنار نیروهای روسیه به تمرینات نظامی پرداختند. این تمرینات در حالی برگزار شد که روسیه در حال جنگ با اوکراین است و چین نیز تنش‌های کم سابقه‌ای را تجربه می‌کند.

دیلی صباح (ترکیه)

اردوغان در دیدار با نماینده بوسنی تأکید کرده است که آنکارا قصد دارد با کمک به بوسنی، به این کشور یاری رساند تا مسائل و مشکلات خود را حل کند. او در همین ارتباط خبر داد از این پس، شهروندان ترکیه و بوسنی می‌توانند به‌طور متقابل با کارت شناسایی بین دو کشور تردد کنند. او همچنین تأکید کرد که روابط با بوسنی برای ترکیه اهمیت بسیاری دارد.

تورنتو استار (کانادا)

لیز تراس از روز سه‌شنبه در حالی به طور رسمی کار خود به عنوان نخست‌وزیر انگلیس را آغاز کرد که نگاه‌ها به روابط واشنگتن و لندن پس از کنار رفتن بوریس جانسون از قدرت دوخته شده است. جو بایدن، روابط و همکاری نزدیکی با نخست‌وزیر سابق انگلیس داشت و در جنگ پنهان با روسیه در اوکراین به او تکیه کرده بود. اکنون باید دید این روند ادامه می‌یابد؟

رئیس جمهور روسیه در مجمع اقتصادی شرق پاسخ اتهامات غرب به کرملین را داد

پوتین: تحریم‌ها را خنثی کردیم

TASS

لاله مهرزاد/ ولادیمیر پوتین در سخنرانی خود در مجمع اقتصادی شرق که از دیروز در ولادی ووستوک روسیه آغاز شد و امروز به پایان می‌رسد، با تأکید بر اینکه روسیه منزوی نخواهد شد، هشدار داد: «تحریم‌های امریکا بنیان اقتصاد جهان را تهدید می‌کند.»

به گزارش خبرگزاری روسی تاس، رئیس جمهور روسیه در ابتدای سخنرانی خود، تب تحریم‌ها در غرب را تهدیدی مانند کرونا در جهان دانست و تأکید کرد: «جهان نباید بر اساس خواست یک کشور خاص که خود را برتر از دیگران می‌داند، اداره شود.»

او گفت: «تأکید روسیه درخصوص جهان چندقطبی، به گونه‌ای است که جهان باید بسیار عادلانه‌تر باشد، نه آنکه بر اساس دستورات کشوری باشد که کل سیاست خود را بر اساس حق انحصاری ادعایی خود استوار کرده است.»

■ تحریم‌های بی اثر

وی سپس با اشاره به اینکه کشور او قادر است تهاجم اقتصادی و فناوری غرب را مدیریت کند، گفت: «آنچه می‌خواهم درباره آن صحبت کنم، سوء رفتارها است که نمی توانم با کلمه ای بهتر از این، آن را توصیف کنم.» وی همچنین تحریم‌های غرب بر مسکو را بی اثر خواند و تأکید کرد: «بازار پولی و مالی روسیه کاملاً در ثبات به سر می‌برد. نرخ تورم کشور ما در حال کاهش است و بیکاری به پایین‌ترین سطح آن رسیده است. ضمن اینکه برآوردها و پیش‌بینی‌های کارشناسان اقتصادی روسیه حاکی از خوشبینی آنها نسبت به تداوم این روند صعودی تا بهار است.»

او در همین ارتباط به بازگشت بومرنگ تحریم‌ها به سمت غرب پرداخت و گفت: «شمار زیادی از شرکت‌های غربی برای خروج از روسیه عجله کردند اما اکنون شاهد آن هستیم که چگونه مشاغل اروپایی در معرض خطر هستند و یکی پس از دیگری بسته می‌شوند.»

او همچنین با پر قدرت خواندن ارزش روبل به کاهش ارزش ارزهای دلار، یورو و پوند در ماه‌های اخیر پرداخت و گفت: «اعتماد عمومی به این ارزها در حال کاهش است. در حالی که من مطمئن هستم روسیه تا کنون چیزی از دست نداده و در آینده نیز از دست نخواهد داد.»

■ پاسخ به اتهامات غرب

ولادیمیر پوتین در سخنرانی خود همچنین به اتهاماتی که غرب علیه روسیه مطرح می‌کند، پرداخت. او نخست به اذعان غرب به رعایت نشدن سطح استانداردهای زندگی در اروپا به دلیل بحران اقتصادی در قاره سبز اشاره کرد و گفت: «تحریم‌ها تهدیدی برای کل جهان است و در عین حال که کیفیت زندگی در کشورهای اروپایی را پایین آورده، باعث شده است، سطح دسترسی کشورهای فقیر به منابع غذایی نیز کاهش یابد.» او سپس به اتهام غرب به روسیه بابت استفاده از گندم به عنوان سلاح اشاره کرد و گفت: «همه اینها در حالی است که اروپا مردم کشورهای فقیر را بابت گندم اوکراین فریب می‌دهد.» پوتین با ارائه آماری که حاکی است، تنها دو کشتی از ۸۷ کشتی صادرات غلات از اوکراین که در ترکیه به عنوان کشور میانجی پهلو گرفتند، راهی آفریقا شدند، غرب را متهم کرد مانند استعمارگران عمل می‌کند. او گفت: «گندم‌هایی که صادر شده اند، بیش از آنکه به دست کشورهای فقیر یا در حال توسعه برسند، سر از کشورهای توسعه یافته غرب درآورده‌اند و از مجموع ۲ میلیون تن غلاتی که از اوکراین خارج شد، تنها ۶۰ هزار تن به قاره آفریقا رسید.» وی تأکید کرد، روسیه به همین منظور قصد دارد پس از مذاکره با رئیس جمهور ترکیه و طرح ایده «محدود کردن مقصد صادرات غلات اوکراین» مانع چنین اقداماتی شود.

پوتین سپس به اتهامات غرب به روسیه بابت استفاده از گاز صادراتی خود به عنوان سلاح پرداخت و با تأکید بر اینکه نورد استریم یک به دلیل تحریم‌ها قابل استفاده نیست، گفت: «روسیه آماده است تا پمپاژ گاز خود از طریق خط لوله نورد استریم ۲ را آغاز کند. ما هیچ چیزی را بدون هدف نمی‌سازیم. نورد استریم ۲ نیز با هدف ساخته شد تا در صورت لزوم، مورد استفاده قرارگیرد.»

■ اطمینان‌بخشی به شرکا

بنابر این گزارش، رئیس جمهور روسیه سپس به شرکا و متحدان خود اطمینان داد، مسکو همواره با پایبندی به یک سیاست مستقل به راه خود ادامه دهد. او با تأکید بر اینکه «روسیه یک کشور مستقل است و هرقدر تحت فشارهای زیادی بابت این مسأله قرار بگیرد، همچنان از منافع ملی خود دفاع خواهد کرد» از شرکای خود در کشورهای آسیا و پاسیفیک بابت سال‌ها همکاری در تجارت، سرمایه‌گذاری و مشارکت در سایر حوزه‌ها تشکر کرد و مسئولیت‌پذیری و قابل اعتماد بودن آنها را ستود. او گفت: «اغلب کشورهای آسیا و پاسیفیک منطق مخرب بودن تحریم‌ها را قبول دارند و بر همین اساس روابط تجاری روسیه با این کشورها بر اساس منافع متقابل و بهره‌برداری از پتانسیل‌های اقتصادی است.»

پوتین در بخش دیگری از سخنان خود نیز تأکید کرد، کشورش به آنچه که غرب در قبال شهروندان روسیه انجام داد، پاسخ می‌دهد. او گفت: «آنها برای شهروندان ما محدودیت روادید اعمال کردند. پس ما هم باید عمل متقابلی انجام دهیم. ما نباید کاری کنیم که برخلاف منافع ملی ما باشد.»

آسیا

نگاهی به افزایش سرمایه‌گذاری چین در عراق

فائزه سادات یوسفی/ چین با سرمایه‌گذاری‌های گسترده در مراکز کلیدی اقتصادی از جمله مالی، حمل‌ونقل، ساخت‌وساز و ارتباطات در غرب آسیا به یکی از شرکای اقتصادی مهم در منطقه و در عراق تبدیل شده است و به نظر می‌رسد با روند خروج امریکا از منطقه، چین با جدیت بیشتری این سرمایه‌گذاری را تعقیب می‌کند.

این در حالی است که واشنگتن‌پست در یکی از مقالات چند روز گذشته خود ضمن ابراز ناخرسندی و نگرانی از افزایش سرمایه‌گذاری چین در عراق، به مقامات این کشور هشدار داد و لزوم حمایت مالی و توسعه پروژه‌های زیرساختی در عراق را در بازی رقابت استراتژیک با چین خاطرنشان کرد.

عراق برای چین، به‌عنوان شریک تجاری شماره یک در منطقه و سومین تأمین‌کننده بزرگ نفت، درست پس از عربستان‌سعودی و روسیه ظاهر شده است. ذخایر انرژی و موقعیت استراتژیک آن - در نزدیکی خلیج‌فارس و تنگه هرمز - برای پروژه اقتصادی چین با عنوان کمربند و جاده حیاتی است، به طوری که در گزارش فایننشال تایمز آمده است تنها در سال ۲۰۲۱، پکن معاملاتی به ارزش ۱۰.۵ میلیارد دلار در بخش ساخت‌وساز عراق که شامل یک‌ششم سرمایه‌گذاری‌های ابتکاری کمربند و جاده است منعقد کرده است.

به گزارش لس‌آنجلس‌تایمز، پکن در حال ساخت نیروگاه‌ها، کارخانه‌ها، تأسیسات تصفیه آب و همچنین مدارس بسیار در سراسر عراق است. همچنین در بخش نفت نیز شرکت‌های چینی بر قراردادهای نفتی و گازی از میدان‌های عملیاتی گرفته تا ارائه خدمات پایین‌دستی برای توسعه میادین و بهره‌وری برای تولید بیشتر فعالیت دارند.

فعالیت‌های نفتی چین در عراق در حالی آغاز شده که شرکت‌های غربی بویژه امریکایی بعد از حمله امریکا به عراق در سال ۲۰۰۳ وارد این کشور شدند، اما از سال ۲۰۱۰ به بعد با افزایش تولید نفت امریکا، استراتژی واشنگتن تغییر کرد و شرکت‌های امریکایی، عراق را ترک کرده و به کردستان رفتند. این در حالی بود که عادل عبدالمهدی، نخست‌وزیر وقت عراق طی سخنانی در پارلمان فاش کرده بود که چگونه امریکاییان از تکمیل زیرساخت‌ها و پروژه‌های شبکه برق استنکاف می‌کنند، مگر آنکه ۵۰ درصد منابع نفت به آنها داده شود؛ چیزی که او از آن خودداری کرد و در مقابل به تجارت با چین روی آورد به طوری که حجم تجارت دوجانبه در دوران عادل عبدالمهدی در سال ۲۰۱۸ به بیش از ۳۰ میلیارد دلار رسید، اما بعد از آن حجم تجارت روبه کاهش رفت به گونه‌ای که در نیمه اول سال ۲۰۲۱ حجم تجارت بین دو کشور از ۱۶ میلیارد دلار گذشت.

در حالی که امریکا به واسطه مداخله‌جویی در کشورهای منطقه نابسامانی و درگیری را برای آنها به ارمغان آورد، این کشورها در تلاش هستند به سمت جایگزین متوازن و عاری از تشنج و مداخله در تجارت و سرمایه‌گذاری بروند؛ موضوعی که باعث تقویت جایگاه چین در منطقه شده است.

کارشناسان می‌گویند نقش چین در بازسازی عراق و روابط روبه رشد چین و ایران، حضورچینی‌ها را در عراق تسریع می‌کند، در نتیجه نگرانی‌های امریکا در قبال گسترش روابط عراق با چین، تنها به این کشور محدود نمی‌شود، بلکه قرابت‌های تجاری که موجب کنار زدن امریکا می‌شود، موجب توسعه ائتلاف‌های شرق در مقابل ایالات‌متحده خواهد شد.

از همین رو امریکا سعی می‌کند با برچسب زدن گسترش نفوذ و قدرت نرم به سرمایه‌گذاری‌های چین در منطقه، آن را تبدیل به موضوع امنیتی کرده و حساسیت در منطقه و عراق را بالا برده تا از این طریق نگرانی را به دولت مستقر کشانده و به واکنش وادار کند. یک نمونه عینی از مداخله‌های پنهان امریکا در رقابت راهبردی خود با چین، تظاهرات اخیر در نزدیکی مقر یک شرکت نفتی چینی در جنوب‌شرقی عراق بود. علاوه بر آن امریکا سعی می‌کند با اتهام‌زنی به چین مبنی بر همکاری با شبه‌نظامیان در عراق، درآمدهای عایدی از سرمایه‌گذاری بویژه در صنعت نفت را از کلیت جامعه عراق مستثنا کرده و آن را مختص نیروهای مردمی نظامی نشان دهد تا مردم را در مقابل آنها قرار دهد. با این حال و با وجود اینکه امریکا می‌کوشد در رقابت استراتژیک با چین، جایگاه خود را حفظ کرده و حتی آن را ارتقا دهد اما واشنگتن بنا بر قانون پارلمان عراق، باید خاک این کشور را ترک کند.

داستان اسناد مارآلاگو ابعاد جدیدی پیدا کرد

کشف اسناد هسته‌ای در خانه ترامپ

New York Times

تصویری که اف بی آی از تفتیش خانه ترامپ منتشر کرده است

حسین فاطمی/ به نظر می‌رسد که داستان اسناد مکشوفه خانه دونالد ترامپ هر روز ابعاد جدیدی پیدا می‌کند. در تازه‌ترین اخبار رسیده، رئیس‌جمهور سابق امریکا اسناد هسته‌ای یک کشور خارجی را پیش خود نگاه داشته است.

به گزارش سایت خبری هیل، در بازرسی پلیس فدرال امریکا (اف. بی.آی) از اقامتگاه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور پیشین ایالات متحده یک سند حاوی اطلاعات هسته‌ای یک کشور خارجی و دیگر قابلیت‌های دفاع نظامی آن کشف شده است. آنگونه که هیل ادعا کرده، این سند در تفتیش اقامتگاه ترامپ در مارآلاگو در ۸ آگوست (۱۷ مرداد) که با مجوز اف‌بی‌آی انجام شد، به دست آمده است. واشنگتن پست که از نخستین رسانه‌های امریکایی بود که این خبر را منتشر کرد، نوشت، منابعی که از کشف این سند خبر داده‌اند در گفت‌وگو با این روزنامه هویت کشور خارجی را فاش نکردند و مشخص نیست که آیا این دولت خارجی رویکردی دوستانه نسبت به امریکا دارد یا رویکردی خصمانه؟

■ شروع ماجرا

مأموران اف‌بی‌آی هشتم آگوست (۱۷ مرداد) به عمارت ترامپ موسوم به «مارآلاگو» در فلوریدا یورش بردند و ۳۳ جعبه اسناد از جمله ۱۱ مجموعه سند محرمانه را از محل اقامت وی توقیف کردند. به نوشته نیویورک تایمز، ترامپ دست‌کم ۳۰۰ فقره اسناد طبقه‌بندی‌شده را به عمارتش برده بود. بر اساس گزارش رسانه‌های امریکا، از مجموع ۳۳ جعبه توقیف‌شده، ۲۶ موردی که وزارت دادگستری امریکا آنها را «محتویات ضبط شده از اتاق انباری» نامیده، حاوی اطلاعاتی از جمله بریده جراید از سال ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۰، سه فقره سند با عنوان «فوق محرمانه»، یک جلد کتاب و همچنین یک هزار و ۸۴۱ سند و عکس دولتی بدون برچسب طبقه‌بندی بوده است.

به دنبال این اتفاق ترامپ در شبکه اجتماعی خود موسوم به تروث سوشیال اظهار کرد: «اف‌بی‌آی اسنادی را از عمارت مارآلاگو برده که تحت حفاظت قانون محرمانه بودن گفت‌وگوها بین وکیل و موکل و نیز تحت حفاظت قانون مصونیت رئیس جمهور و حق قوه مجریه بوده است.» البته ترامپ پیش از این نیز با دفاع از خود مدعی شده بود این اسناد را از طبقه‌بندی دولتی خارج کرده است و اف‌بی‌آی هیچ حقی برای بردن آنها نداشته است. این در حالی است که وزارت دادگستری امریکا در استشهادنامه‌ای اعلام کرد دونالد ترامپ مدارکی حاوی منابع اطلاعاتی انسانی محرمانه و بسیار محرمانه را به‌صورت غیرقانونی نگه داشته است. در این استشهادنامه یک مأمور مخفی اف‌بی‌آی اظهار کرد: «وزارت دادگستری ۱۸۴ سند شامل اسناد مربوط به اطلاعات دفاعی ملی را در اسناد کشف شده از عمارت ترامپ در فلوریدا شناسایی کرده است.»

■ فضای تنفس ترامپ

پس از کش و قوس‌های فراوان نهایتاً یک قاضی امریکایی از موافقت با درخواست دونالد ترامپ رئیس جمهور سابق این کشور پیرامون تعیین بازپرس (کارشناس) ویژه جهت بررسی مجدد اسناد توقیفی از عمارت وی در فلوریدا خبر داد. در این راستا خبرگزاری فرانسه گزارش داد: «ایلین کانن، قاضی امریکایی با درخواست دونالد ترامپ رئیس جمهور سابق امریکا مبنی بر تعیین کارشناس ویژه برای بررسی مستقل اسناد توقیفی از عمارت وی در فلوریدا موافقت کرد.» کانن همچنین از وزارت دادگستری خواست تا اطلاعات بیشتر و دقیق تری را درباره اسناد کشف شده از عمارت مارآلاگو در اختیار وی قرار دهد.

این دستور ۲ صفحه‌ای قاضی کانن نشان می‌دهد که وی با درخواست وکلای ترامپ درخصوص انتصاب کارشناس ویژه برای بررسی پرونده اسناد کشف شده، موافق است. چرا که قاضی ایلین کانن پیش‌تر به وکلای ترامپ دستور داد تا درباره درخواست رئیس جمهور سابق امریکا برای انتصاب یک کارشناس ویژه به منظور بررسی اسناد کشف شده از عمارت مارآلاگو، توضیحات بیشتری را ارائه دهند.

در اظهارات کانن آمده است: «وکلای ترامپ باید دقیقاً توضیح دهند که چرا دادگاه عالی باید با انتخاب یک کارشناس ویژه در پرونده دخالت کرده و ترامپ به‌دنبال چه چیزی است و چرا وزارت دادگستری باید طبق خواسته ترامپ یک کارشناس ویژه برای بررسی پرونده درنظر بگیرد؟» اکنون که این قاضی به تعیین بازپرس ویژه رضایت داده است به نظر می‌رسد جمهوری خواهان و شخص ترامپ فضای تنفسی را تا زمان نتیجه نهایی کارشناس ویژه به دست آورده‌اند. چرا که تعیین یک کارشناس یا بازپرس ویژه با هدف بررسی یک پرونده حساس به یک بازه زمانی نیاز دارد تا اسناد کشف شده را واکاوی کرده و این اطمینان را بدهد که بازرسان تنها اطلاعات خاصی را بررسی نمی‌کنند.

تحلیل روز

آنچه دادگاه بین‌المللی کیفری (لاهه) می‌خواهد

قدری حمایت، مقداری اعتبار

اروین کاتلر و الن راک
گزارشگر سیاسی
مترجم: وصال روحانی

ماه جاری مصادف با بیستمین سال شروع فعالیت‌های «دادگاه بین‌المللی کیفری لاهه» است که کارش را براساس «منشور حقوقی رم» آغاز کرد و همیشه این هدف را تعقیب کرده است که با تعیین کیفرهایی درخور به فساد گسترده و هر جنایت عظیمی در سطح جهان پایان بخشد.

ایده شکل‌گیری دادگاهی متفاوت و خاص که بتواند بر تخلف‌های وسیع قومی و یا سیاسی نقطه پایانی بگذارد، وقایع غیر انسانی تلخ جنگ جهانی دوم بود. پس از اتمام آتش افروزی‌های آدولف هیتلر، سران کشورهای موسوم به «متفقین» در دادگاه نورنبرگ بر سر تشکیل دادگاهی که به جنایات سران حزب نازی آلمان رسیدگی و آنها را مجازات کند، به توافق رسیدند. سال‌ها بعد جوامع جهانی به سبب مخاصمه‌های تازه‌ای که در نقاط مختلف جهان شکل گرفت، لزوم دائمی شدن چنین محکمه‌هایی را بیش از پیش حس کردند و از درون خاکستر همین ستیزه‌های بد فرجام بود که «دادگاه بین‌المللی جنایی»زاده و در شهرلاهه هلند مشغول فعالیت شد. به همین دلیل نیز به اختصار آن را دادگاه لاهه نیز نامیده‌اند.

■ در گوشه‌ای امن

دادگاه لاهه پس از جا افتادن در کارش حتی از رسیدگی به خلاف‌های بزرگ و سیاسی کشورها و تعیین کیفر برای سران آنها غافل نماند ولی از آن جا که از قدرت تشکیلاتی لازم برای زندانی کردن این سران برخوردار نبود، بخشی عمده از فعالیت‌هایش را روی حقوق بشر و لزوم رعایت آن در تمامی ۲۰۹ کشور عضو سازمان ملل متمرکز کرده است.

با این حال در سیستم کیفرخواست کشورهایی که رژیم مستبدشان به سایر کشورها تجاوز و یا حق مردم خویش را تضییع کرده‌اند، نقایصی دیده می‌شود که در بیستمین سالگرد تشکیل اولین جلسه این دادگاه، رسیدگی به این ایرادها به قصد قوت بخشیدن بیشتر به این نهاد حقوقی - کیفری الزامی‌تر از هر زمانی نشان می‌دهد.

اولین اصل مورد نیاز «ICC» این است که اگر این دادگاه حکمی را برای یک کشور و یکی از سران خاطی آن صادر کرد، سایر کشورها و اعضای ارشد جامعه جهانی برای حسن اجرای هر چه بیشتر آن به کمک این نهاد بیایند. این رویدادی است که طی سالیان اخیر کمتر دیده شده و فراوان بوده‌اند کشورهایی که نه تنها رأی صادره دیوان عالی لاهه را به هیچ گرفته‌اند که در خفا و حتی آشکار دست فرد خاطی را گرفته و او را به گوشه‌ای امن برده‌اند.

■ ترسی که ریخته شد

زمانی که حکم بازداشت عمر البشیر رئیس‌جمهور سابق سودان صادر شد، هیچکس در راه اجرای آن با دادگاه لاهه همکاری نکرد و او سال‌ها به طور آزاد زندگی و حتی به کشورهای مختلف سفر کرد. وقایعی از این دست از کارآیی و اعتبار این دادگاه بشدت کاسته و ترس اولیه خاطیان از این نهاد را کاملاً برطرف کرده است. طوری که در خفا به برخی احکام صادر شده در لاهه که می‌دانند، ضمانت اجرایی ندارند و در حد بیانیه‌های سیاسی غیر الزام آور تنزل یافته‌اند، می‌خندند.

■ استرداد مجرمین یا داد و ستد تجاری

تبعات جنگ بالکان و تجزیه یوگسلاوی به شش کشور و سپس در افتادن تعدادی از آنها (بخصوص صرب‌ها با بوسنی‌ها) با یکدیگر، نمونه روشنی در این زمینه است. درست است که دولت صربستان سرانجام راتکو ملادیچ یکی از سران ارتش خود را به خاطر جنایات جنگی به دادگاه لاهه تسلیم کرد اما این کار سال‌ها طول کشید و فقط زمانی تحقق یافت که به صرب‌ها به‌عنوان قیمت و بهای عضویت مستقیم و بی‌دردسر در اتحادیه اروپا پیشنهاد شد.

دستگیری برخی جنایتکاران دیگر جنگ بالکان و بخصوص اسلوبودان میلوشویچ (رئیس‌جمهور صربستان طی آن جنگ) و واگذاری او به دادگاه لاهه در سال ۲۰۰۱ هم تنها هنگامی صورت پذیرفت که امریکا به وویسلاو کاستونیکا رئیس‌جمهور وقت این کشور تذکر داد اگر میلوشویچ را تحویل ندهد، کمک‌های مالی خود به صربستان را متوقف خواهد کرد. در همین ارتباط بعضی جنایتکاران بین‌المللی مانند بوسکو نتاگاندا و یا سران سابق رواندا هم خود را در یک دهه اخیر به دادگاه لاهه معرفی کردند تا به جرایم‌شان رسیدگی شود اما در این موارد هم انجام معامله‌هایی سیاسی بین دو طرف پایه‌گذار این کیفر رسانه ای شد و به نظر می‌رسید برای تعیین مجازات نه یک روند حقیقی بلکه نوعی معامله سیاسی صورت گرفته و دو طرف داد و ستد تجاری کرده‌اند.

■ چیزی مثل لوایح شورای امنیت

با این اوصاف اولین و مهم‌ترین نیاز دادگاه بین‌المللی لاهه در سالگرد آغاز فعالیت‌هایش، جدی‌تر گرفته شدن و قائل شدن اعتبار لازم از سوی سایر کشورها برای این نهاد است.

در غیر این صورت این دادگاه در سمت و سویی حرکت خواهد کرد که فرق چندانی با لوایح بی‌تأثیر صادر شده توسط شورای امنیت و نهاد بالا دست آن (سازمان ملل) نخواهد داشت و کشورهای بزرگ عضو آنها حق وتوی آن را در کسری از ثانیه هم دارند.

■ **منبع:** Project syndicate